

Forsvarsbygg
Postboks 405 Sentrum
0103 OSLO

Oslo, 12.10.2020

Deres ref.:
2015/1033-15/474

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/1688

Saksbehandler:
Noman Ahmed

Tillatelse til å gjennomføre tiltak i forurenset grunn på Brettingen skyte- og øvingsfelt, Indre Fosen kommune

Miljødirektoratet gir tillatelse etter § 11 i forurensningsloven til å gjennomføre tiltak i forurenset grunn ved Brettingen skyte- og øvingsfelt i Indre Fosen kommune. Miljødirektoratet gir også tillatelse til midlertidig mellomlagring av forurensede overskuddsmasser. Tillatelsen vil gis på visse vilkår. Saken er plassert under gebyrsats 5, som tilsvarer kr. 66 600.

Vedtakene kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker etter at vedtaket er mottatt.

Miljødirektoratet viser til søknad av 5. mars 2019 samt vedlagte undersøkelser og tiltaksplan, og høringsinnspill oversendt fra Forsvarsbygg, Indre Fosen kommune, Trøndelag fylkeskommune og Sametinget. Vi viser også til tilleggssøknad av 15. november 2019 om mellomlagring av oppgravde masser utenfor tiltaksområdet og ytterligere dialog med Forsvarsbygg om saken. Vedrørende mellomlagring av forurensede overskuddsmasser utenfor tiltaksområdet, har Miljødirektoratet i epost av 8. januar 2020 trukket myndighet etter forurensningsloven fra fylkesmannen i Trøndelag for at vi enklere skal vurdere begge søknadene sammen.

Bakgrunn

Forsvarsbygg Prosjekt og Avhending (Forsvarsbygg) søker om tillatelse til å gjennomføre tiltak i forurenset grunn ved Brettingen skyte- og øvingsfelt (SØF) i Indre Fosen kommune etter forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Skyte- og øvingsfeltet ligger i Aunskogen, mellom Hasselvika og Fevåg, omtrent 10 km nord for Rissa innenfor gnr./bnr. 138/6 i Indre Fosen kommune. Det forurensede området er registrert i fagsystemet Grunnforurensning med lokalitets-ID 5053.

Skytebanen ble opprettet på 1950-tallet i tilknytning til det gamle Brettingen fort og består av en feltskytebane på 6.4 dekar, en kortholdsbane innenfor denne og en

håndgranatbane vest for skytefeltet. Kortholdsbanen har hatt egen opparbeidet standplass og målvoll. Standplassen for feltskytebanen ligger på en forhøyning i den vestlige delen av feltet, og det er skutt med rekylfrie kanoner (RFK) mot et målområde som ligger rett bak målvollen til kortholdsbanen. Dette målområdet for RBK ligger mot en fjellvegg i øst og utgjør 1.5 dekar.

Rissa HV-område har benyttet feltet til øving fra 70-tallet og frem til 2003. Fosen HV-avsnitt har også hatt sin kommandoplass (KO) i Brettingen siden 90-tallet. Skytefeltet har ikke vært i bruk siden 2003 og hele anlegget ble lagt ned i 2005.

I dag er feltet i stor grad gjengrodd og består hovedsakelig av tett løv- og barskog med noe fuktig myr enkelte steder. På kortholdsbanen er det sand og siltmasser og den er fortsatt synlig i terrenget.

Forurensingen i grunnen er knyttet til bruk av ammunisjon (bly, kobber og antimon), mindre mengde med masser som ligger inntil kreosotsviller og til avfallet som er avdekket. Det er fortsatt store mengder tomhylser og rester fra håndholdt ammunisjon på hele feltskytebanen. Det er særlig høye konsentrasjoner av bly i området.

I dag brukes dette området og tilgrensede områder til friluftsliv. Nærmeste bebyggelse ligger 250 meter nord for skytefeltet og Brettingen fort ligger ca. 300 meter mot sør. Ifølge nåværende kommuneplan er området som skytefeltet ligger innenfor og naboeiendommen regulert til framtidig fritidsbebyggelse.

Håndgranatbanen vil ikke bli omfattet av tiltaket, men vil bli ryddet i forbindelse med saneringen. Forsvarsbygg viser til tidligere kartlegginger av slike håndgranatbaner som har vist at disse ikke medfører forurensning.

Avrenning

Terrenget heller svakt mot nord/nordvest og det renner en bekk, Grønningskardbekken, sørfra gjennom feltet. Bekken er delvis lagt i rør under en grusvei som går langs skytebanen og renner ut i Lusvågen ca. 130 meter nord for skytebanen og videre ut i Trondheimsfjorden. Drenerende grøfter samler mesteparten av vannet som renner inn sørfra og fører det videre via bekken.

Forsvarsbygg viser til Asplan Viaks rapport som estimerer at bekkens nedbørsfelt er på 345 dekar og at gjennomsnittlig avrenning nedstrøms skytebanen er på ca. 12 l/s. Dette nedbørsfeltet er en del av et større nedbørsfelt som er på ca. 3.5 km² på land og har en gjennomsnittlig avrenning på ca. 33 l/s*km² (Multiconsult 2019). Forurensningen i bekkevannet fortynnes i stor grad ved utløp til fjorden.

Det er tatt fire vannprøver, to fra bekken (V1 - oppstrøms og V2 - nedstrøms), én fra stående vann i terrenget, V3, og én i dreneringsgrøfta sør for baneløpet, V4. Disse ble analysert for innhold av sink, kobber, kalsium, bly og antimon, samt pH, ledningsevne, turbiditet og totalt organisk karbon. Alle prøvene viste høye blykonsentrasjoner og overskred tilstandsklasse II i henhold til Miljødirektoratets veileder M-608. V1, V2 og V3

tilsvarte tilstandsklasse III med påvist konsentrasjoner på henholdsvis 1.3, 7.6 og 1.5 µg bly/L. Prøven fra stillestående vann påviste den høyeste konsentrasjonen på 60 µg bly/L, som tilsvarer tilstandsklasse V. To av prøvene hadde også forhøyede verdier av sink og kobber. Vannprøvene av rennende vann i bekken viser dog at kjemisk innhold tilfredsstiller kravene i Drikkevannsforskriften (Multiconsult 2019).

Det ble også foretatt en mindre prøvetakning av bekkeleiet etter en tørrværsperiode i 2006. Prøvene fra denne analysen påviste også forhøyede bly-, sink- og kobberkonsentrasjoner.

Konsentrasjonen av antimon er akseptabelt i henhold til EcoSL-standarden som er omtalt i FFI-veileder 2010/00116 "Veileder for undersøkelse, risikovurdering, opprydning og avhending av skytebaner og øvingsfelt".

Forsvarsbygg viser til at det ikke er registrert grunnvannsbrønner i dette området ifølge NGUs grunnvannsdatabase.

Biologisk mangfold

En kartlegging av det biologiske mangfoldet i området ble utført av Biofokus i 2006. Det ble ikke funnet noen utvalgte naturtyper, prioriterte arter eller fremmede- eller rødlistearter innenfor skytefeltet, men enkelte funn av rødlistede fuglearter forekommer vest for skytefeltet, på Brettingneset. Sivspurve, stær, gjøk og taksvale kan bruke feltet som leve- eller hekkeområde. Utover dette er området karakterisert som forholdsvis artsfattig og arealene er ikke av stor betydning for det regionale dyre- og plantelivet. Biofokus har av den grunn ikke foreslått avbøtende tiltak eller andre ekstraordinære hensyn i forbindelse med saneringen av terrenget.

Gråspett (*picus canuser*) registrert med leveområde sør for skytebanen i Hestdalen ved foten av Brettingsfjellet (Naturbase.no, 2001). Den er vurdert som livskraftig truet og oppført som rødlistet (Artsdatabanken.no, 2015). Stær (*sturnus vulgaris*) og sanglerke (*alauda arvensis*) er også registrert med leveområde i den nordlige naboeiendommen i Fegvågaunet og oppført som rødlistede fuglearter (Artsdatabanken.no, 2015). Det nærmeste området med utvalgte naturtyper registrert i Naturbase, er Bekken ved Kvalika som ligger ca 500 meter sørvest for skytebanen (kart.naturbase.no, 2012).

Forsvarsbygg oppgir at nærmeste rødlistede arter er sjøorre, registrert 100 meter sørøst for banen og at det ikke er registret svartlistede fremmede arter i regionen.

Gjennomførte undersøkelser

Tidligere undersøkelser har påvist høye nivåer av forurensning ved Brettingen SØF. Forsvarsbygg gjennomførte en tilstandsvurdering av anlegget i 2006 der de klassifiserte håndgranatbanen og målområde for RFK som "Farlige områder - sikkerhetsrisiko for mennesker og dyr samt fare for forurensning". Skytebanen (felt- og kortholdsbanen) ble klassifisert som "Områder med fare for forurensning/avrenning, men uten sikkerhetsrisiko for mennesker og dyr". Det ble ikke tatt vann- eller jordprøver.

Asplan Viaks grunnundersøkelse av skytebanen fra 2006 viste at blykonsentrasjonen var høyere enn normverdien for mesteparten av området. De høyeste verdiene ble funnet i kulefangervollen og i grunnen mellom denne og fjellveggen.

Feltskytebanen, kortholdsbanen og målområdet ble så kartlagt av Multiconsult i 2019. Til sammen ble det innhentet 96 jordprøver og 4 vannprøver som ble sendt til analyse til et akkreditert laboratorium (Multiconsult 2019). Prøvene ble analysert for tungmetaller, PAH-forbindelser, sprengstoff og organisk innhold.

Type forurensning og omfang

Bly utgjør den største og mest alvorlige forurensningen og vil være dimensjonerende for gjennomføring av tiltak og opprydning. Det er i hovedsak påvist svært høye blykonsentrasjoner i områdene rundt standplassen til kortholdsbanen, blenderingene og kulefangervollen. En betydelig andel av prøvene avdekket konsentrasjoner over farlig avfallsgrensen, og resten av de foreslåtte tiltaksområdene tilknyttet kortholdsbanen, blenderingene og bakre del av baneløpet kan klassifiseres som tilstandsklasse 5 i henhold til "TA 2553 - Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn".

To av prøvene påviste også kobber- og sinkkonsentrasjoner som tilsvarte høyeste tilstandsklasse.

Miljømål for tiltaket foreslått av Forsvarsbygg i tiltaksplanen:

1. Eksponering: Jordforurensning skal ikke utgjøre en helserisiko ved normal ferdsel og friluftsliv i området.
2. Spredning: Kjemisk tilstand i vann i Grønningskardbekken til resipient skal opprettholdes på dagens nivå eller forbedres som følge av saneringen av skytefeltet.

Foreslåtte akseptkriterier og tiltak

Forsvarsbygg har tatt i bruk Miljødirektoratets risikovurderingsverktøy (99:01) og beregnet stedsspesifikke helsebaserte akseptkriterier (FFI-veileder 2010) for stoffene bly, kobber og sink. Skytebanen ligger sør for bebyggelse i Fevåg og er sporadisk brukt som friluftslivsområde. Grunnen i skytefeltet består av vegetasjon over jord, sand, og stedvis organiske masser med høyere vanninnhold. Det er ellers ikke registrert grunnforhold som krever ekstra hensyn. Siden området kan være tilrettelagt for sporadisk ferdsel har Forsvarsbygg valgt å bruke oppholdstid på 50 dager per år og fire timer per dag som parametere i risikovurderingsverktøyet.

Beregningene basert på dette verktøyet gir akseptnivåer på 1400 mg/kg for bly. Risikovurderingen tok ikke hensyn til spredning. Forsvarsbygg viser videre til sin erfaring med tidligere oppryddingsprosjekter i forurenset grunn ved skyte- og øvingsfelt og foreslår en tiltaksgrense på 700 mg bly/kg. Denne grensen vil medføre tiltak i de mest kjente målområdene (deler av kortholdsbanen, bakterrenget mot fjellveggen og områder ved blenderingene) og nedslagsfeltene, og sikre at delområder med høy blyforurensning blir

fjernet. Tiltak rettet mot delområder med masser med blykonsentrasjoner høyere enn 700 mg/kg vil fjerne ca. 90 % av all blyforurensing ved skytebanen. Dette utgjør omlag 4750 m² av banens grunnareal og 2100 m³ med fjernet masse. Det er planlagt å grave 0,3 meter i alle tiltaksområdene utenom ved kulefangervollen og området bak denne. I dette området skal det graves henholdsvis til 1,7 meter og 0,2 meter.

Mellomlagring av oppgravde masser under tiltaksperioden

I forbindelse med oppryddingen har Forsvarsbygg behov for å mellomlagre forurenset skytebanemasse utenfor selve tiltaksområdet før massene skal leveres til godkjent deponi. De ønsker å mellomlagre overskuddsmasser på grunn av plassmangel og enklere utkjøring. Forsvarsbygg har søkt om tillatelse til å midlertidig mellomlagre inntil 2100 m³ forurensede skytebanemasser på gnr./bnr. 14/129 ca. 500 meter utenfor tiltaksområdet. Området vil være en del av overvåkings- og beredskapsplanen som utarbeides og sendes til Miljødirektoratet før oppstart. Det vil bli inngjerdet, skiltet, jevnlig kontrollert og vedlikeholdt.

Mellomlageret vil være utformet som et standard mellomlager for forurensede masser med tett dekke under, oppbygde tette kanter og tildekking mot nedbør. Det vil bli tatt jordanalyser av grunnen under mellomlageret både før og etter tiltak, og laget under vil avskaves dersom det skulle vise seg at lagringen har medført kontaminering.

Anleggstiden er beregnet til ca. 7-8 uker og det er inngått avtale med grunneier om mellomlagring.

Høringsuttalelser

Forsvarsbygg sendte tiltaksplanen på høring til Trøndelag fylkeskommune, Fylkesmannen i Trøndelag, Indre Fosen kommune og Sametinget.

Indre Fosen kommune skriver at den foreslåtte tiltaksgrensen på 700 mg bly/kg for sanering er akseptabel med tanke på dagens aktivitetsnivå i området. Det er viktig at overgangen fra områder der massene fjernes og øvrige områder gjøres så skånsomt som mulig. Forsvarsbygg har også besvart kommunens spørsmål om forurensning og sikkerhet tilknyttet håndgranatbanen og mulige gjenværende blindgjengere. Forsvarsbygg oppgir at faren fra blindgjengere vil være til stede så lenge skytebanene ikke er ryddet. De vil fjerne gjerdet rundt granatbanen etter at det gjennomføres et søk i området med teknisk søkeutstyr som søker ned i grunnen. Basert på tidligere erfaring, er det normalt ingen eller lite forurensning på slike baner.

Kommunen har informert oss om at området er planlagt regulert for fritidsbebyggelse. Dette gjelder ifølge kommuneplanenes arealdel både naboeiendommen og arealet som nå skal saneres. Videre anser kommunen det som positivt at grunneiere er interessert i å utvikle dette området til fritidsbebyggelse.

I møte avholdt 24. september 2020 mellom Forsvarsbygg, Indre Fosen kommune og Miljødirektoratet ble det avklart at det fortsatt vil være en betydelig fare for blindgjengere etter oppryddingen. Deler av området vil bli klausulert med grav og

bålforbud siden Forsvarsbygg ikke kan garantere at deler av området blir helt fritt for potensielle blindgjengere. Kommunen bekreftet at det følger ikke vil bygges fritidsboliger og planlegger fremtidig arealbruk i dialog med Forsvarsbygg.

Sametinget har ingen spesielle merknader til søknaden, men minner om at funn av eldre gjenstander eller aktivitet må meldes til Sametinget og fylkeskommunen i henhold til Lov om kulturminner.

Fylkeskommunen viser også til bestemmelsene i kulturminneloven og har ingen øvrige merknader til søknaden.

Miljødirektoratets vurdering

Vurdering av om tillatelse skal gis

Det omsøkte tiltaket på Brettingen skyte- og øvingsfelt kan medføre spredning av forurensning til resipient og nærliggende områder under tiltak. Tiltak som kan medføre forurensning er forbudt i medhold av forurensningsloven § 7. Det kan med hjemmel i forurensningsloven § 11 og 16 likevel gis tillatelse etter søknad til slike tiltak.

Ved vurdering av om det skal gis tillatelse etter forurensningsloven § 11, evt. på hvilke vilkår, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre, jf. § 11 femte ledd. I denne vurderingen skal bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 trekkes inn som retningslinjer for skjønnsutøvingen, og det skal fremgå av avgjørelsen hvordan prinsippene er vurdert, jf. § 7. Søknaden skal også vurderes opp mot krav i vannforskriften, som setter miljømål for vannforekomster. Forringelse av miljøtilstanden i en vannforekomst kan ikke tillates med mindre vilkårene for unntak jf. § 12 er oppfylt. Det må derfor vurderes om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven til de planlagte tiltakene på Brettingen skyte- og øvingsfelt.

Vurdering av tiltak og foreslåtte akseptkriterier

Dagens forurensningssituasjon kan utgjøre en risiko for human helse og omkringliggende områder og vi mener det er behov for tiltak for å redusere forurensningen i området. Bly, som er påvist i høye konsentrasjoner i skytefeltet, er en av miljøgiftene på den nasjonale prioritetslista. Norge har et nasjonalt mål om at bruk og utslipp av stoffer på prioritetslista skal fases ut og opprydning i forurenset grunn er et ledd i å nå dette målet. Bly er ett av stoffene på prioritetslista.

På de mest forurensede områdene er det påvist blykonsentrasjoner i tilstandsklasse 5 og enkelte verdier som overstiger grensen for farlige avfall. Prøvepunktene viser også at mesteparten av denne forurensningen ligger i de øverste 20 cm av topplaget, og en betydelig del ligger ned til 30 cm. Det er også påvist PAH-konsentrasjoner som tilsvarer tilstandsklasse 3 i massene som ligger inntil kreosotvillene.

Videre tyder vannprøvene på at dagens forurensningssituasjon medfører overskridelse av AA-EQS for bly i vannprøver tatt nedstrøms skytebanen i Grønningskardbekken. På grunn av

fortynning ser det ikke ut til at spredningen av forurensningen vil ha negativ påvirkning på resipienten Lusvågen.

Vi vurderer at gjenværende forurensning etter at tiltakene er gjennomført ikke vil medføre fare for human helse eller uakseptabel spredning til nærliggende resipienter. Miljødirektoratet mener at de foreslåtte tiltakene og en tiltaksgrense på 700 mg bly/kg, er akseptable.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 8. Det biologiske mangfoldet i området er beskrevet i tiltaksplanen.

Det er ikke registrert rødlistede arter eller fremmede arter innenfor baneløpet. Nærmeste rødlistet art, gråspett, er registrert ca. 100 meter sørøst for skytebanen, og stær og sanglerke er registrert ca. 200 meter mot nord. Vi mener at det biologiske mangfoldet på Brettingen skytebane er tilstrekkelig kartlagt slik at kravene til kunnskapsgrunnlag jf. § 8 i naturmangfold er oppfylt.

Jf. § 10 i naturmangfoldloven skal påvirkning på et økosystem også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er, har blitt eller kommer til å bli utsatt for i fremtiden. Tiltaket i seg selv vil føre til mindre forurensning i området. Topplagsmassene består hovedsakelig av jord, sand og vegetasjonsdekke, og stedvis er det myr og mose. Innenfor kortholdsbanen er det sand/siltmasser som trolig er tilført. Det er heller ikke registrert vernede områder eller kulturminner i umiddelbar nærhet til skytefeltet.

Vi mener derfor at de fysiske inngrepene i forbindelse med tiltaket ikke vil gjøre store skader på naturmangfoldet, og det omsøkte tiltaket kan på sikt påvirke naturmangfoldet i området positivt ved at forurensning blir redusert. Vi antar at det planlagte tiltaket ikke vil medføre konsekvenser for rødlistede fuglearter i nærheten av feltet, da tiltaksområdet i seg selv er lite og de rødlistede artene befinner seg et stykke utenfor tiltaksområdet.

Vurdering etter vannforskriften §§ 4-6

Vannforskriftens bestemmelser setter krav til en helhetlig vannforvaltning, og alle vannforekomster skal sikres best mulig og gi en helhetlig beskyttelse for å oppnå god miljøtilstand innen 2021.

Grønningskardbekken renner ut i Lusvågen og videre til Trondheimsfjorden, men er trolig for liten til å bli definert som en egen vannforekomst. I Vann-nett er Lusvågen en del av vannforekomsten Trondheimsfjorden - Brekstad. Kjemisk tilstand er ukjent men økologisk tilstand er klassifisert som 'god'.

Vannprøvene viser at det foregår en spredning av metaller fra skytebanen. Det kan se ut som om forurensningen fortynnes før den renner ut i Lusvågen og videre til Trondheimsfjorden. Vi mener foreslåtte tiltak, hvor forurensning over 700 mg bly/kg fjernes, kan bidra til lavere konsentrasjoner i lokal bekk i skytebaneområdet og bidra til å

redusere spredning av metaller ut fra området. Konsentrasjonen er noe forhøyet i bekken nedstrøms, men dette vil ikke påvirke resipienten på grunn av fortynning og avrenning til fjorden. Vi vurderer at ved gjennomføring av tiltak i henhold til tiltaksplanen vil spredningsrisiko til resipient være liten og at miljømål 2 er ivaretatt.

I tiltaksfasen, når det graves i forurensset grunn, kan det være fare for økt spredning av forurensning, i hovedsak til nærliggende bekker og vannsig. Det vil skje en fortynning av forurensningen før den når vannresipienten. For å sikre at tiltakene ikke vil være i strid med bestemmelsene i §12 i vannoverskriften setter vi krav om overvåkning i tiltaksfasen og avbøtende tiltak dersom overvåkingen viser forhøyede nivåer. Med disse vilkårene vurderer vi det som lite sannsynlig at tiltaket i seg selv vil utløse spredning av forurensning som kan medføre at miljøtilstanden i Lusvågen forringes. Vi mener derfor at tiltaket ikke vil være i strid med bestemmelsene i § 12 i vannforskriften.

For å vurdere tiltakets effekt og oppnåelse av miljømålene krever vi også overvåkning etter tiltaksfasen.

Annen forurensning:

Det forutsettes at eventuell resterende synlig avfall fjernes i forbindelse med tiltak. Dette inkluderer stillinger bygget av kreosotholdig materiale og annet CCA-impregnert materiale, oljefat, sviller, tomhylser og rester av ammunisjon. Forsvarsbygg må prøveta i områder hvor det har ligget kreosotholdig materiale, CCA-impregnerte trevirke og oljefat. Gjenstående bygningsmaterialer må sorteres i respektive fraksjoner og leveres til godkjente mottak.

Avgrensning av tiltaksområder

Vi vurderer at forurensningen må avgrenses ytterligere med et tilstrekkelig antall lab-prøver. For noen bestemte områder skal tiltaksområdet avgrenses bedre. Miljødirektorat mener at det ikke foreligger nok prøvepunkter nord for kulefangervollen mot fjellveggen og sør for blenderingene. Resultater skal informeres om i sluttrapporten.

Omdisponering av masser, tildekking etter tiltak og revegetering

Forsvarsbygg skal i samråd med fagkyndige vurdere om det er hensiktsmessig for naturmangfoldet å tildekke og/eller revegetere de delen av området hvor det er gjennomført tiltak. Ved tilbakeføring av masser skal de minst forurensede massene brukes først. Oppgravde masser som ligger over foreslått tiltaksgrense på 700 mg bly/kg skal ikke gjenbrukes på området, men leveres til godkjent mottak. Eventuelle tildekkingsmasser skal være rene, jf. kravene i vedlegg 1 til forurensningsforskriften kapittel 2, egnet for/tilpasset området og være uten fremmede organismer, jf. forskrift om innføring av fremmede arter.

Mellomlagring av skytebanemasser utenfor tiltaksområdet

I henhold til forurensningsforskriften § 2-5 annet ledd skal forurensede jordmasser som ikke disponeres på eiendommen der massene er gravd opp, leveres til godkjent deponi eller behandlingsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven.

I forbindelse med oppryddingen vi det oppstå overskuddsmasser som må mellomlagres før de håndteres videre. Forsvarsbygg opplyser om at tiltaksområdet ikke er stort nok til et

slikt mellomlager og har derfor søkt om midlertidig mellomlagring av forurensede overskuddsmasser på en naboeiendom nord for skytefeltet. Området vil være en del av prosjektets overvåknings- og beredskapsplan som utarbeides før oppstart og som oversendes Miljødirektoratet før oppstart.

NVEs aktsomhetskart for flom viser at eiendom med gnr./bnr. 14/129 kan være utsatt for flomfare. Her må risikoen tilknyttet flomfaren vurderes nærmere og tiltak som reduserer flomfaren må inkluderes i beredskapsplanen. Forsvarsbygg må utforme mellomlagret slik at det er sikret mot flom og sørge for forebyggende vedlikehold av aktuelt utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Det skal også undersøkes om lagringen kan skje i en periode med mindre flomfare og meldt nedbør.

Miljødirektoratet vurderer at midlertidig mellomlagring av oppgravde masser ikke vil føre til forurensningsmessige ulemper under tiltaksperioden dersom utforming av mellomlageret og beredskapsplan tar høyde for flomfare.

Ettersom mellomlagerområdet kan være utsatt for flom, har vi satt vilkår i tillatelsen om plassering av mellomlageret jf. punkt 5.6. I beredskapsplanen som skal sendes Miljødirektoratet før oppstart, må Forsvarsbygg særskilt vurdere fare for flom i området og sikringstiltak mot flom, jf. vilkårene gitt under punkt 4.

Forsvarsbygg må varsle Miljødirektoratet skriftlig, og så raskt som mulig, dersom de oppdager at anleggsperioden kan vare lenger enn de antatt 8 ukene.

Overvåkning under tiltak og beredskapsplan

Graving i forurenset grunn kan mobilisere forurensningen og medføre økt fare for spredning av forurensning. Under selve tiltaket mener vi derfor det er behov for å overvåke vannkvaliteten i Grønningskardbekken og at dette gjøres ukentlig under tiltaket. Forsvarsbygg må utarbeide et prøvetakingsprogram for tiltaksfasen og utarbeide en beredskapsplan som redegjør for hvilke avbøtende tiltak som skal igangsettes dersom grenseverdiene i overvåkningsprogrammet overskrides. Det skal tas prøver både oppstrøms og nedstrøms skytebanen og analyseres for innhold av bly, kobber, sink og antimon. Miljødirektoratet vil ta stilling til dette før tiltakene iverksettes. Beredskapsplanen og overvåkingsplanen skal sendes til oss innen 3 uker før tiltaket starter opp.

Overvåkning etter gjennomført tiltak

For å overvåke effekten av tiltaket og eventuell spredning ut fra området etter gjennomført tiltak, vil vi stille krav om at Forsvarsbygg utarbeider et overvåkningsprogram. Overvåkingsprogrammet skal dekke relevante parametere, og sendes Miljødirektoratet til orientering senest tre måneder etter gjennomført tiltak, som en del av sluttrapporten. Vi vil stille krav om at Forsvarsbygg som minimum har tre prøvetakinger per år og overvåker spredning fra området til det har stabilisert seg og er under fastsatte krav. Det skal også gjøres en beregning av antatt årlig spredning av metaller etter endt tiltak.

Miljødirektoratet setter krav til at AA-EQS-verdien på 1,2 µg bly/L på sikt ikke skal overskrides i målepunktet der Grønningskardbekken renner ut i Lusvågen. Vi setter også

krav til at det skal tas vannprøver i et prøvepunkt som viser avrenning ut fra tiltaksområdet og at Forsvarsbygg beregner årlig transport av total mengde bly ut av området som en del av overvåkningen etter tiltak.

Oppsummering og samlet vurdering

Ut fra en samlet vurdering av de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket og de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre, gir Miljødirektoratet tillatelse på nærmere fastsatte vilkår til tiltak på Brettingen skyte- og øvingsfelt og mellomlagring av forurensede masser på gnr./bnr. 14/129.

Vi stiller krav om at det gjøres en bedre kartlegging og avgrensing av delområdet nord for vollen langs fjellveggen og sør for blenderingene.

Tiltakene skal utføres på en slik måte at det forårsaker minst mulig spredning av forurensning. Det skal ved behov iverksettes tiltak for å hindre at forurensingen spres til omkringliggende områder (gjennom vann, luft og støv).

Tillatelsen er gyldig i to år etter at Miljødirektoratet har godkjent tiltaksplanen. Dersom tillatelsen ikke er tatt i bruk før denne tid, faller tillatelsen bort.

Forsvarsbygg oppgir at feltet blir ryddet for blindgjengere i forbindelse med tiltaket, men områdene rundt kulefangervollen og bakterrenget mot fjellskrenten vil bli klausulert med bål- og graveforbud. Det er mange store steiner og urer i dette delområdet og Forsvarsbygg kan ikke fastslå at det er helt risikofritt på grunn av fare for blindgjengere. Videre er den gjennomførte risikovurderingen basert på en oppholdstid som er egnet for sporadisk eksponering, ikke for fremtidig fritidsbebyggelse. Miljødirektoratet bemerker at denne oppryddingen følgelig ikke vil være tilstrekkelig dersom feltet skal brukes til fritidsbebyggelse. Indre Fosen kommune har bekreftet i møte avholdt 24. september 2020 med Miljødirektoratet og Forsvarsbygg at det ikke vil bygges fritidsboliger i dette området.

Gebyr ved behandling av tillatelse

Miljødirektoratet viser til forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyrer til statskassen for Miljødirektoratets arbeid med tillatelser. Saken er plassert under gebyrsats 5, kr 66 600, jf. forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Vi ettersender faktura når saken er ferdigbehandlet.

Vedtak

Miljødirektoratet gir Forsvarsbygg tillatelse til å gjennomføre tiltak ved Brettingen SØF. Vi har vurdert søknaden opp mot allmenne og miljømessige hensyn, samt kravene i vannforskriften §§ 4-6 og naturmangfoldloven §§ 8-12.

Miljødirektoratet gir også tillatelse til midlertidig mellomlagring av forurenset overskuddsmasser på gnr./bnr 14/29 i Indre Fosen kommune.

Tillatelsen er hjemlet i forurensningsloven § 11, og gis på visse vilkår.

Miljødirektoratet påpeker at dette kun vil være en tillatelse til tiltak etter forurensningsloven. Tiltakshaver er selv ansvarlig for å avklare eventuelle privatrettslige forhold og sørge for at tiltaket ikke kommer i strid med annen offentlig lovgivning - herunder plan- og bygningsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Kristine Mordal Hessen	Noman Ahmed
seksjonsleder	senioringeniør

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Trøndelag / Tröndelagen fylhkenålma	Postboks 2600	7734	Steinkjer
Indre Fosen kommune	Rådhusveien 13	7100	RISSA
Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2567	7735	STEINKJER

Vedlegg:

Tillatelse og vilkår til å gjennomføre tiltak og mellomlagre forurensede masser, Brettingen, Indre Fosen kommune